

Opis technologiczny

Realizacja intaglio fiorentino

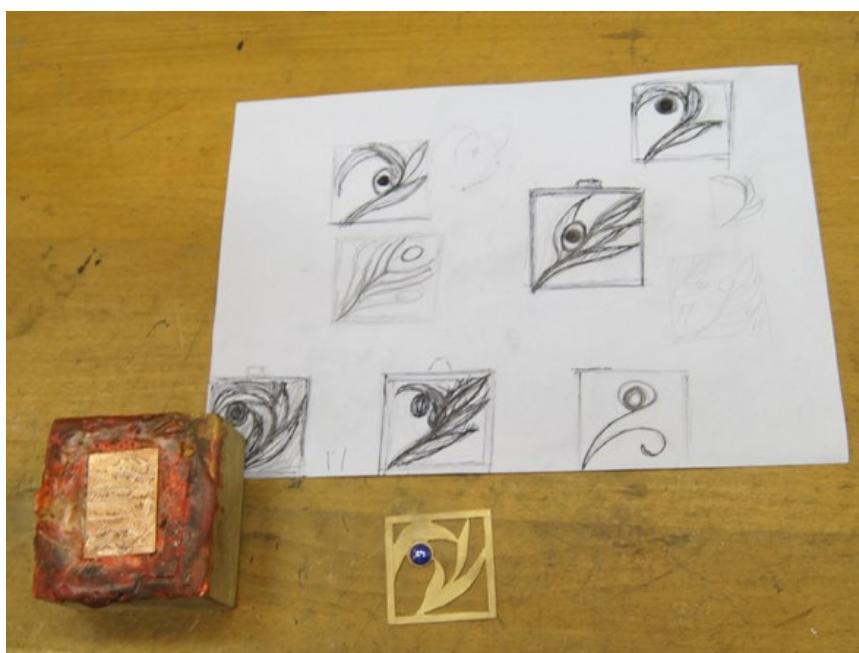
Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Intaglio fiorentino czyli relief lub grawer florencki w metalu to określenie techniki zdobniczej, nawiązującej do motywów roślinnych, szczególnie kwiatowych czy zwierzęcych, charakterystycznych dla Florencji. Dziś ta nazwa określa nie tylko motyw zdobniczy, ale połączenie charakterystycznego motywu z techniką wykonywania go w metalu. Drugą cechą charakterystyczną grawerunku florenckiego jest iluzja przestrzenności lub połączenie go za ażurową formą. Grawer w metalu, jako technika jubilerska miał swój początek właśnie we Florencji.

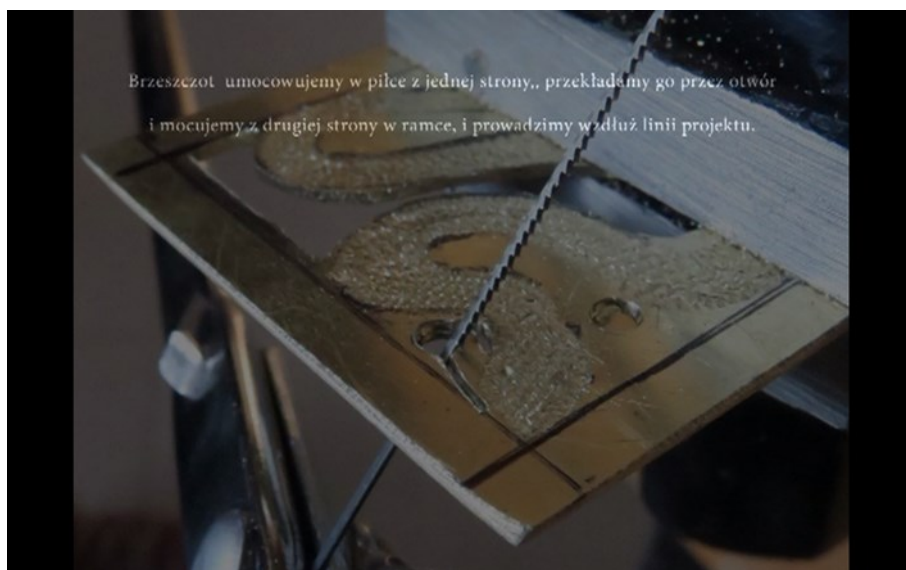
Najczęściej intaglio fiorentino realizowane jest dziś w działaniach jubilerskich, przy czym jubilerstwo jest tu rozumiane szerzej niż zajmowanie się biżuterią. W Sacred Art. School we Florencji wykonywanych jest wiele wyrobów jubilerskich o charakterze sakralnym, które w polskich klasyfikacjach mieszczą się gdzieś na pograniczu jubilerstwa i metaloplastyki, jak np. kielichy z intaglio fiorentino, ze emaliami lub inkrustacjami, monstrancje, tabernakula, krzyże pektoralne dla biskupów albo też krucyfiksy ołtarzowe, ponadto pastorały, pierścienie liturgiczne itd. Z pozłoceniami, posrebrzaniem lub bez nich. Podczas stażu umiejętność wykonywania intaglio fiorentino ćwiczyliśmy, wykonując wisiołek.

Po wstępnym pokazie przykładowych wykonań, omówieniu istoty intaglio fiorentino i charakteru materiałów, które warunkują ostateczną formę, przystąpiliśmy do projektowania własnych wisiorów, w formacie 5 x 5 cm. Projekt miał nawiązywać do motywów roślinnych lub zwierzęcych, ale tak by sam motyw zdobniczy doskonale harmonizował. Każdy przygotował kilka projektów, z których zostały wybrane te, które najbardziej nadają się do realizacji z użyciem intaglio fiorentino.

Kolejnym etapem procesu był samodzielne wycięcie z blachy mosiężnej kwadratu o zaprojektowanych rozmiarach. Zanim to nastąpiło trzeba było poćwiczyć cięcie piłą włosową różnych prostoliniowych, falistych i łamanych kształtów. Po wycięciu kwadratu z metalu i wstępnym opiłowaniu go, żeby nie ranił, należy przystąpić do przeniesienia projektu na metal, za pomocą specjalnego ołówka. Można to uczynić, odwzorowując „na oko” kształty i kierunki projektu, albo też wytrasować czyli odwzorować najważniejsze punkty np. za pomocą cyrkla, albo też użyć kalki technicznej.

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

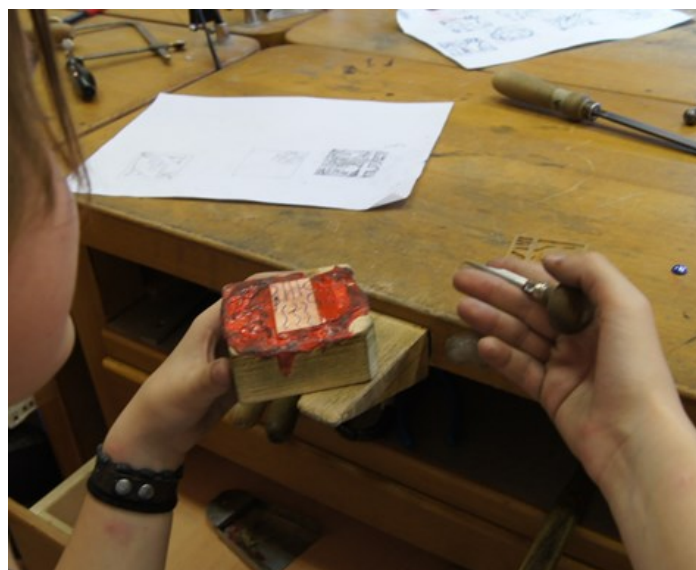
Po zaznaczeniu obszarów, mających być ażurami trzeba je wyciąć bez naruszania ciągłości granic tego ażuru. Dlatego nawierca się wycięcia otwory w obszarach przeznaczonych do wycięcia, a następnie w te otwory wprowadza się jubilerską piłę włościcową. I piłą wycina się wszystkie przeznaczony na to fragmenty płytki mosiężnej, pozostawiając tylko ażurową powierzchnię pod intaglio.

Zazwyczaj działania rozpoczyna się od wycięcia ażurów, ale w sytuacji, gdy nie przewiduje się osadzania kamienia, jak miało to miejsce na warsztatach upowszechniających, można też odwrócić kolejność, jak widać to na załączonym obrazku, gdzie wycina się ażur już wygrawerowany

Dodać trzeba, że we wszystkie narzędzia, poza palnikiem, o którym mowa za chwilę i kleszczami czy wiertarkami, które mogą być standardowe lub miniaturowe, należy się zaopatrzyć w sklepie z narzędziami jubilerskimi. Konieczne jest też stanowisko pracy z drewnianym blatem, cegła szamotowa na której kładziemy metal, aby go rozgrzać palnikiem czy też zlutować metalowe elementy oraz lak.

Kolejnym etapem jest wypiłowanie i odpowiednie ukształtowanie krawędzi ażurów, za pomocą pilników. Można je w ten sposób nie tylko pozbawić ostrych brzegów, ale też jeszcze zaokrąglić, sprofilować, tak by bardziej wyeksponować iluzję przestrzenności intaglio fiorentino.

Następnym krokiem jest nauka samego grawerowania jedno- lub wielowarstwowego, w stylu florenckim. Najpierw trzeba ją przećwiczyć na miedzianej blaszce. Wykorzystuje się do tego dłuta lub rylce jubilerskie albo graficzne, ze zmiennym mocowaniem.

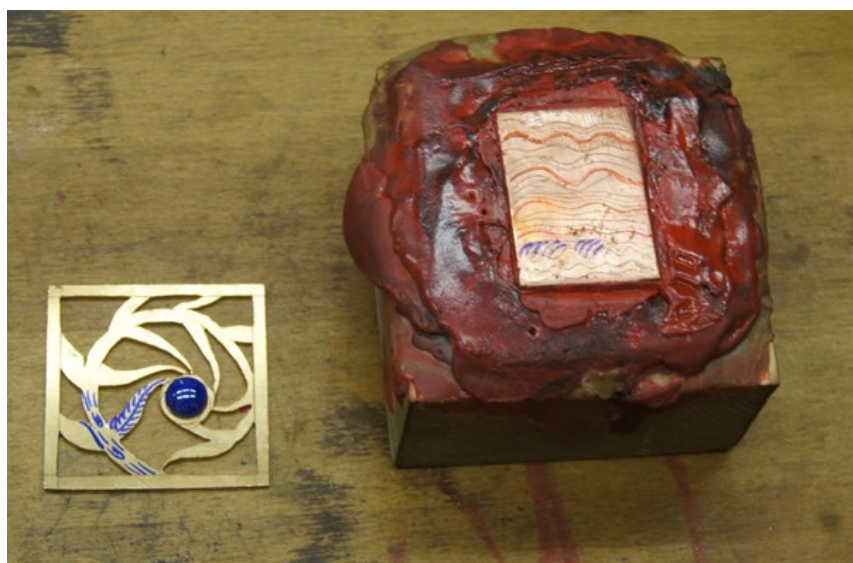

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Jak widać na zdjęciu, trzeba nauczyć się wykonywać precyzyjnie bez naruszania ciągłości różne typy linii – proste, faliste regularne oraz regularne pierścienie lub półpierścienie, a potem gęstą równoległą siatkę prostych lub falistych, np. jak liść dębu rysów - wgłębień bądź stworzyć siatkę lub owalny kształt, np. liścia, albo punktując ryłcem powierzchnię, mniej lub bardziej gęsto, uzyskujemy dodatkowy efekt artystyczny.

W tym celu warto mieć pomocny przyrząd, czyli klocek drewniany 9 x 9 x 5 cm z warstwą laku, który trzeba na ten klocek wcześniej nałożyć. Nagrzewamy palnikiem odrobinę blachę i kładąc kleszczami na warstwie laku miedzianą blaszkę, dociskamy, rozgrzewając w razie potrzeby lak palnikiem lub zapalniczką i zatapiamy ją nieco w laku, by poręcznie i bezpiecznie można ją było obrabiać.

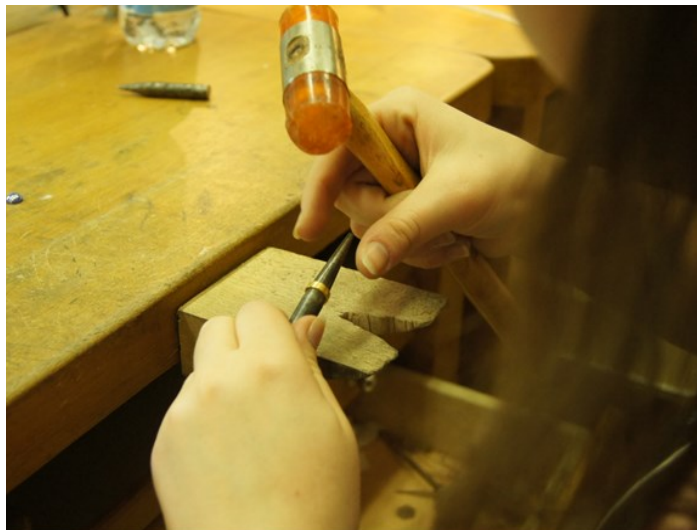
Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Kolejnym krokiem jest przygotowanie gniazda do osadzenia kamienia. Podczas stażu były to półkuliste kamienie o regularnym kolistym przekroju. W miejscu przeznaczonym na kamień wierci się otwór przeznaczony na stopkę kamienia i ewentualne odprowadzenie kleju, czy laku.

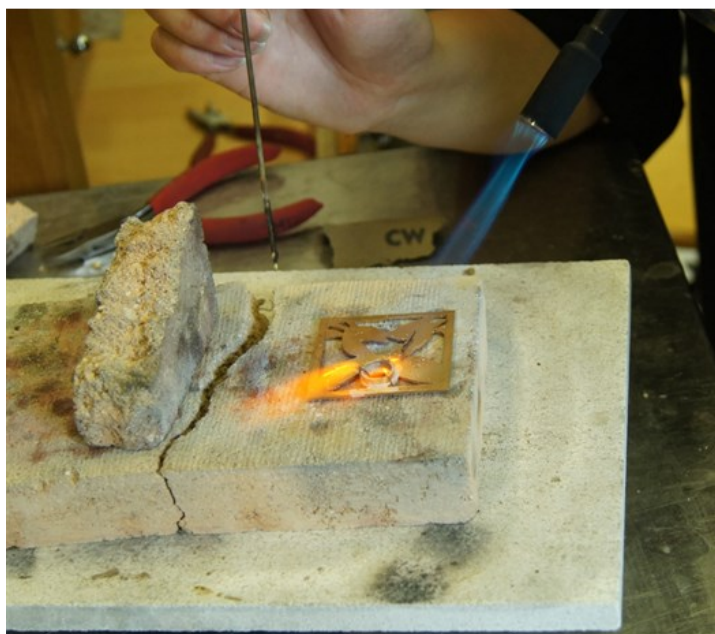

Następnie wycinamy z mosiężnej blachy pasek szerokości 3 mm i szlifujemy, potem na tzw. rigu, czy też ryglu kształtujemy kleszczami i młotkiem z niego pierścien. Następnie pilnikiem kształtujemy krawędzie i je ewentualnie wyoblamy z jednej strony. W efekcie powinniśmy otrzymać regularny pierścien o średnicy wewnętrznej równej średnicy kamienia.

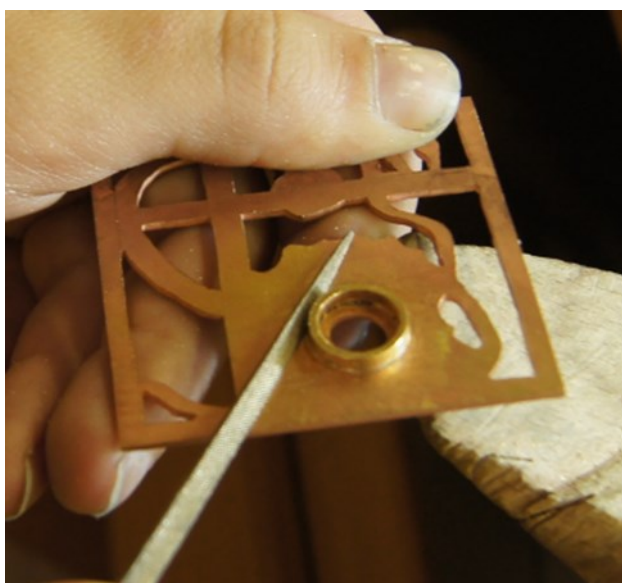

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Następnie po odkwaszeniu przygotowujemy pierścień do przylutowania. Mocując go cienkim drutem i smarując na połączeniu z wisiorkiem płynem lutowniczym i pastą lutowniczą. Następnie kładziemy na szamotce i nagzewamy, zalewając lutem spoinę do czasu, aż powstanie lut.

Następnie pilnikiem szlifujemy pozostałości lutu na zewnątrz, a pilnikiem obrotowym – wewnątrz pierścienia, tak by nic nie utrudniało jego poprawnego osadzenia.

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Po przeciwczeniu grawerunku na miedzi oraz przygotowaniu gniazda na kamień, można przystąpić do wykonywania samego intaglio na wyżurowanych wcześniej wisiorkach. Również rozgrzewamy je i zatapiamy je w laku i wtedy rylcem bezpiecznie wykonujemy grawerunek. Jest to najbardziej pracochłonna i wymagająca najwięcej precyzji część całego działania i chyba najbardziej artystyczna.

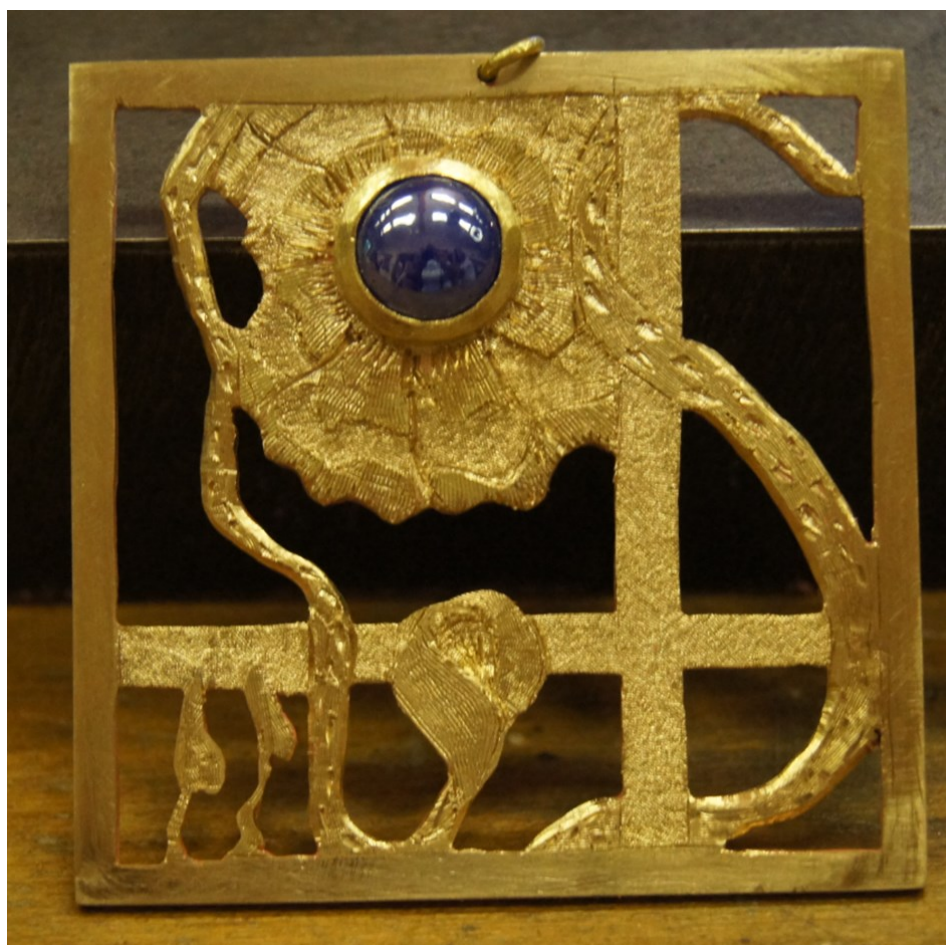
Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Najpierw flamastrem наносимы istotne elementy projektu na ażury. Warto zastosować różne typy, adekwatnego do ażurowego wzoru, stylu grawerunku: wielowarstwowy (głębszy i płytsze pociągnięcia rylca), precyzyjne zamknięte kształty, puncowanie czyli wciskanie lub uderzanie szpicem rylca itd.. Można też wedle wyobraźni obrobić brzegi graweru, czy niektóre żłobienia na brzegach pogłębić pilnikiem.

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Następnie osadzamy na kleju kamień i zakuwamy go tępym, płaskim punktakiem, profilując zarazem kształt krawędzi obręczy

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Tak powstały wzór należy jeszcze delikatnie oczyścić z opiłków, nierówności czy pozostałości lutu. Można to uczynić ręcznie papierem polerskim albo też albo też maszynowo.

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Jeśli chcemy by ażurowy wzór, a zwłaszcza jego obramowanie miały zaokrąglone krawędzie i profil obły przekrój - również wygładzamy go i polerujemy maszynowo.

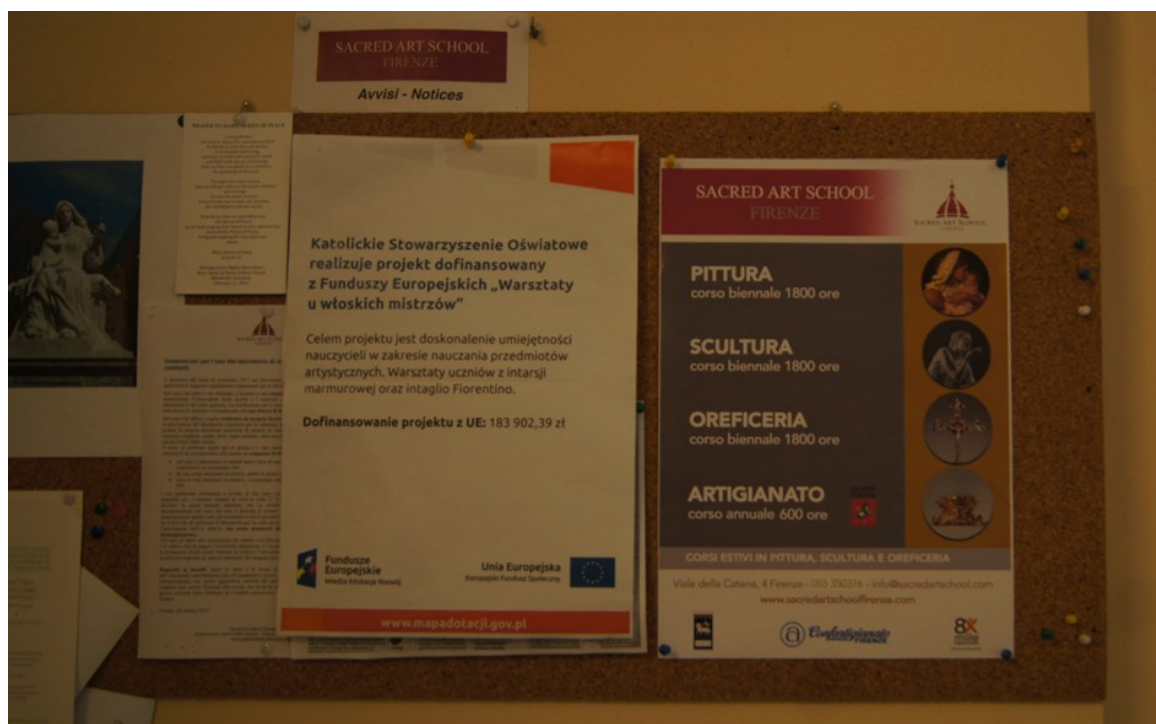
W ten sposób powstaje gotowy wisiorek w stylu i w technice intaglio fiorentino.

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe

Opis jest rezultatem projektu *Warsztaty u włoskich mistrzów*, realizowanego w ramach projektu *Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na zasadach programu Erasmus+ Sektor Kształcenie i szkolenie zawodowe